

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

3. Sententia media inter affirmatiuam, & negatiuam sententiam superius adductam proponitur. Et cursim infertur, an ex dispensatione possit Episcopus Successorem sibi eligere? Et an possit Pontifex ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

munitur per Doctores. Et est ratio, quia effectus huiusmodi electionis refertur ad tempus, in quo non est futurus Papa leg. qui de iurid. om. ind. Hæc ille.

RESOL. III.

Sententia media inter affirmatiuam, & negatiuam sententiam superius adductam proponitur.

Et cursum inferitur, an ex dispensatione possit Episcopus Successorem sibi eligere?

Et an possit Pontifex adhuc uiuens renuciare Papatum, & alium Papam loco sui eligere, id est, existens Papa an possit alium designare?

Et aduertitur non posse Papam prius renuciare Papatu, & deinde alium eligere? Ex part. 10. tract. 5. Resol. etiam 3.

§. 1. **V**idisti, amice Lector, circa præsentem quæst. inter se pugnantem sententias; nunc tertiam opinionem mediam inter supradictas afferam, & est Patris Suar. de fide, spe & charit. disp. 10. sect. 5. num. 16. ubi admittendo supradictas opiniones tanquam probabiles, tamen addit: Ego nec simpliciter concederem dictam potestatem Pontifici, nec negarem simpliciter: potest ergo Papa ordinare modum electionis, iustum tamen, & utilem Ecclesie, quæ non sit in destructionem eius, sed in ædificationem: quare si tentaret prædictum eligendi modum, tanquam ordinarium præscribere, valeret is minime, neque esset obseruandus: quia planè vergeret in perniciem Ecclesie, unde apertam contineret iniustitiam atque in iusto casu vigente aperta Ecclesie necessitate, id faceret, iuste faceret, legitimaque Potestate uteretur, ut arbitror. Et rationes pro Victoria factæ probant. Ita Suarez.

2. Sed magis late hanc sententiã probat doctissimus Pater Franciscus Amicus in cursu Theol. tom. 4. disp. 6. sect. 6. num. 204. & sequ. ubi firmat, quod possit Sum. Pontif. sibi successorem post mortem designare, sique sic designatus, valide electus foret; modo, talis electio apertam non contineat iniustitiam: quod tunc esset, ut declarat Glossa in c. si transitus disp. 79. quando Pontifex hoc faceret, quasi ex testamento dignitatis suæ heredem substituere. Nam tunc inualida esset electio, tanquam usurpata iuris non sui: cum Pontifex hanc potestatem non habeat ut hæreditariam cum iure de illa disponendi quomodocunque, sed in utilitatem dumtaxat, & emolumentum Ecclesie.

3. Assertionem sic explicatam, probat, primò ex præcit. cap. si transitus; in quo videtur supponi, posse Pontificem futurum Successorem nominare: sic n. habet: Si transitus Papæ inopinatus euenerit, ut de sui electione successoris, ante decernere non possit &c. nam etsi hoc caput nonnulli explicant de electione successoris, non quem ipse Pont. immediatè, & per seipsum designet, sed mediatis Electoribus, cum quibus ante mortem de futuro successore ab ipsis eligendo deliberet; nulla tamen ratio cogit ad illud sic intelligendum. Præterea si potest illum per Electores à se designatos eligere, cur non possit ipsemet illum eligere? cum sit supra Electores qui potestatem eligendi habent ab ipso Papa, qui electores pro futuro Pontifice determinare potest.

4. Dices, idèd non posse præsentem Papam, futurum eligere; quia mortuo eligente non amplius obligat eius electio quæ in vita elegentis non habuit effectum.

5. Sed contra; nam vnde constat mortuo Papa

eligente, eius electionem non ampliùs obligare? Potuit enim Christus hanc potestatem suo Vicario concedere; & aliunde non constat illam ei non concessisse.

6. Probatur igitur Assertio secunda ipso facto Petri, qui uiuens successorem sibi elegit Clementem; ut ipsemet & Clemens testatur Ep. 1. ad Iacob. Fratrem Domini, circa initium; & Ioannes III. in Ep. unica ad Germania & Gallia Episcopos, & habetur cap. si Petrus 8. quæst. 2. ubi dicitur, Petrum Pontificiam potestatem tradidisse successori suo. Quo modo eligendi, aliqui apud Suarez. disp. 10. sect. 4. n. 8. vfos fuisse, putant, Linum & Cletum.

7. Dices, aut Clemens electus fuit à Petro peculiari instinctu Spiritus S. qui modus non est in exemplum trahendus; vel certè electus fuit à Petro non immediatè, sed mediatis Electoribus, quos Petrus ipse constituit: sicut dicitur Pontifex eligere futurum Papam per Electores à se constitutos. Sed contra primò, nam vnde constat, hoc Petrum fecisse peculiari instinctu Spiritus S. & non ex ordinaria potestate sibi à Christo communicata? Contra secundo, Quoniam (ut rectè notat Caietan, tom. 1. opusculi. 2. 3. in Apol. de comparatione auctoritatis Papa cum auctoritate Concilij part. 2. cap. 2. ad 5.) talis explicatio est contra textum, in quo legitur, Tradente sibi Petro, non autem ordinante.

8. Probatur tertia Assertio posita, quia nullum extat ius diuinum oppositum prohibens; humanum autem positum non sufficit, cum Pontifex plenam potestatem habeat supra omne ius humanum positum: & suam potestatem habeat non ab Ecclesia, sed à Deo.

9. Dices: Hoc ius diuinum colligi ex duobus capitibus Episc. 8. quæst. 1. in quibus statuitur, non licere Episcopo successorem sibi eligere. Sed contra, nam manifestè ibi agitur de iure Ecclesiastico, quod fuit in Antiocheno Concilio determinatum. Et constat, quia ex dispensatione Papæ potest Episcopus Successorem sibi eligere; ut notat ibi Glossa, & expresse habetur cap. petisti. 9. quæst. 1. ubi Pontifex Zacharias concedit Archiepiscopo Moguntino, ut sibi successorem post mortem eligat.

10. Nec obstat dicere cum Doctoribus negatiuam sententiã, quòd non fuit expediens, ut talis potestas concederetur Pontifici ob multa incommoda, quæ ex tali electione nasci possent. Vnde efficax Argumentum sumunt ex eo, quòd nullus Pontifex hæcenus tali modo vfos sit, Nam ratio tantum probat, huiusmodi electionem irritam fore in casu in quo apertam contineret iniustitiam. Alias n. in maximum bonum Ecclesie interdum cederet, si præsens Pontifex, præuidens futura schismata ex futuri Pontificis electione, ipsemet successorem designaret. Cæterum, quòd nullus Pontifex hæcenus hoc modo eligendi vfos sit, id fortè accidit, vel propter probabilitatem contrariæ sententiæ, propter quam meritò nullus voluit futuri Pontificis electionem dubio exponere: multa n. speculatiuè iudicantur vera, quæ tamen, ut redigantur in praxim, non semper censentur tutatim ne daretur occasio, ut Pontifices hoc iure uterentur ut proprio & hæreditario, qui esset pessimus potestatis abusus.

11. Addit etiam Amicus, quòd possit Pontifex adhuc uiuens renuciare Papatu, & alium Papam loco sui eligere. Hæc assertio sequitur ex præcedente: nam si potest Pontifex, naturali morte Papatu defunctus, ipse successorem sibi eligere, cur non poterit adhuc uiuens, renuciato Papatu, alium in Sedem Petri designare? Nam quòd possit spontè Papatum renuciare, maximè accedente consensu Ecclesie, ab omnibus

omnibus conceditur: idque peculiari statuto definiuit Celestinus V. qui & ipse Papatu renunciauit: vt de renunt. cap. 1. refert Bonifacius VIII. qui tunc temporis erat vnus de Cardinalibus, vt ipsemet testatur. Quod autem ipse eligere possit Papam, probatur; quia modus eligendi Papam est de iure positus, pendens à potestate Romani Pontificis; ergo possit hunc modum statuere, ac seruare.

12. Aduertendum tamen est, non posse Papam prius renunciare Papatu, & deinde alium eligere: quia, renunciato Papatu, non haberet amplius potestatem mutandi modum praescriptum ab alio Papa. Sed existens Papa potest alium designare; per quam designationem simul & alter eligeretur, & ipse desineret esse Papa: ita vt electio vnus, esset renunciatio & depositio alterius; vt nec simul tempore essent duo Summi Pontifices, nec daretur tempus, in quo nullus esset in tali casu Pontifex; sed quando vnus desinere, alter inciperet.

13. Neque huic nostrae assertioni obstat, quod cum Celestinus III. graui morbo laborans renunciauit velle Papatu, & Cardinalem Ioan. de S. Paulo, tit. S. Petri, sui ipsius loco eligi cuperet; Cardinales noluerunt, asserentes inaudium esse in Ecclesia Dei, vt summus Pontifex se ipsum deponat: nam hoc, factum non est ante Celestinum V. ante quem nullum praecesserat exemplum, quod summ. Pont. se ipsum sponte à Papatu deponeret. Hucusque Pater Amicus, vbi supra.

RESOL. IV.

Autoris sententia, & de supradictis opinionibus indicium breuiter profertur.

Et docetur Pontificem adiutorem cum futura successione adsciscere non posse? Ex part. 10. tract. 5. Resol. etiam 4.

§. 1. **E**Thae sunt opiniones Doctorum, circa praesentem quaest. Quid ego sentiam, dicam breuiter. Ideo assero, quod secundae sententiae negatiuae libenter adhaereo, non solum propter rationes, quas in sui fauorem adducunt communiter DD. sed primo propter relationem Consistorialem, quam DD. citati non obseruant, & de qua mentionem faciunt Ioan. Bapt. Casali. de veterib. sacris Christianor. ritib. cap. 79. in fine, & Andr. Victorel. in addit. ad Giac. in vit. Papa Pij I. V. his verb. Anno, 1565. die 18. Cardinales in Consistorio alloquens, aetatem suam senio confectam in occasum quasi praecipitem ferti, narrans; adiecit, scire se, quaeri à Iuriconsultis, an Romanus Pontifex sibi successorem deligere queat; & sub Paulo IV. agitamam quaest. An idem Pontifex adiutorem cum futura successione adsciscere possit. Et quamuis nonnulli, Decius in primis, id affirmet; eam tamen sententiam Pius, vt fallam, reiciendam censuit: volebatque declarare, & si opus fuisset, statuere Pontificem, Cardinalibus etiam assentiens, id facere non posse. Maior Cardinalium numerus decretum faciendum, iudicauit. Gambara dixit, declaratum olim à Pont. in Consistorio, & decreto firmatum; hoc à Pont. effici non posse: quare, aiebat, videndum, quibus verbis constitutio facienda, Pius, auditis sententiis, decretum inuile non futurum asseruit; seque declaraturum, Pontificem non posse successorem adiutoremvè cum futura successione sibi eligere, Hæc ibi.

2. Secundo moueor ad negatiuam sententiam magis tenendam; quia, cum Bonifacius II. tentauit ordinare sibi successorem, Vigilium Diaconum;

facta tamen iterum Synodo, ipsemet Bonifacius Papam se confessus est Maiestatem: quod sibi successorem constituisset; & decretum sua scriptione munitum, in presentia omnium Sacerdotum, & Cleri, & Senatus, incendio consumpsit; vt refert Card. Baton. tom. 7. ann. 571. vbi inter alia hæc dicit: Sed & quam Deo ipsi displicuerit illud, manifestum est; cum, ad aliorum exemplum, eundem Bonifacium citò ex hac vita subtraxit Hæc Card. Baro. & Gonz. de Illeceas in hist. Pontific. in vita eiusdem Bonifacii.

3. Quæ omnia magis firmantur ex verbis S. Syluerij Pontificis & Mart. in epist. quæ habetur tom. 2. Conc. ad Vigil. qui factione Belisarij, eundem S. Syluerium Sede expulerat & in illam fuerat intrusus; dum sic ait; Quia contra iura Canonica temporibus sanctæ memoriæ Bonifacii Papæ ipso viuente, designari conabar, nisi tibi amplissimi Senatus obuiaffet Iustitia; tunc prouidentia Pastoralis, ac Pontificali auctoritate tua execranda iam debuissent auctoritate deturbari: sed dum paruus vulnus in te neglectum est; insanabile creuit apostema. Hæc S. Martyr.

4. His tamen non obstantibus, displicet mihi id, quod asserit Paulus Grylandus Dominicanus in decisionib. fidei Carol. v. Papa num. 17. Nempe esse propositionem temerariam, asserere, Pontificem posse sibi eligere Successorem. Nam vt verum fatear, hic Author aliquando nimis audacter se gerit in censurandis opinionibus, & debebat considerare istam propositionem, quam vt temerariam damnat, docuisse ornamentum suæ Religionis, Magistrum Victoriã, & sapientissimum Vasquez; præter multos alios viros doctos. Et licet Pius IV. in cit. decret. Consistoriali vocet hæc opinionem falsam, tamen aliquis possit dicere de illo non constare autenticè, & declarationem illam Pontificis in lucem non prodisse; ideo non obstante, quod ego firmiter teneam, non posse Pontificem Successorem sibi eligere; tamen puto sententiam affirmatiuam Magistri Victoriæ non posse aliqua censura iniuri donec aliter ab Apostolica Sede determinatum fuerit; & Pater Suar. vbi sup. probabilem illam vocat: & à fortiori idem dicendum erit de ipsius sententia, & Patris Amici, licet mihi non placeat; & ideo illam impugnat ex eadem Societate Turrian. in 2. 2. D. Thom. 10. 1. diff. 15. dub. 3. non in ille casus peculiaris necessitatis potest moraliter contingere; & ideo non fuit necessaria talis potestas. Concludendum est igitur absolutè, Pont. non posse sibi eligere Successorem.

5. Nota verò quod post hæc scripta inueni sententiam affirmatiuam, quam supra impugnaui, docere etiam Martin. Ledes. ex inelyto Ordine Dominicano, præstantissimum Theologum, qui in 2. Quart. q. 20. art. 4. concl. 10. fol. mibi 312. col. 4. sic ait: Beatus Petrus potuit eligere, & designare sibi Successorem, qui defuncto Petro sine alia electione esset summus Pontifex. Hæc conclusio non recipitur ab aliquib. Theologis recentioribus, eò quod sint Pontificiæ Dignitati aliquantum infiores, quam deceret, alioqui, pij & Christiani Scriptores, qui si fides adhibenda est veræ narrantibus, Clementem ipse viuens in Pontificem nominauit, vt habetur 8. quæst. 1. c. Si Petrus ex auctoritate Ioan. I. I. qui fuit temporibus Iustiniani. Præterea poterat ferre legem de electione Successoris: ergo potuisset ferre legem, quod viuens Pontifex eligeret Successorem, immò illa lex videtur futura conuenientissima ad tollendum Schismata, & ambitiones: sicut apud Romanos, & durante adhuc Magistratu consulum, designabantur futuri Consules; ergo ita potuit fieri de summo